

23 May 2013 Thursday 11:00-12:45

Chairmen: Usmanbaş Ö., Yeğenoğlu S.

OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA KARANTİNA

Cumhur İzgi¹, Hafize Öztürk Türkmen²

¹Academic Staff, Akdeniz University School of Medicine, Dept. of Medical History and Ethics, cizgi@akdeniz.edu.tr

²Assist. Prof, Akdeniz University School of Medicine, Dept. of Medical History and Ethics, deonto@akdeniz.edu.tr

Kısa sürede çok sayıda insanın etkilenmesine ve çoğunlukla ölümüne yol açan bulaşıcı hastalıkların kontrolünde etkin bir yöntem olan karantinanın Batı uygarlığındaki tarihi Eski Ahit'e kadar uzanmaktadır. Özellikle veba salgınlarının Avrupa'yı kasıp kavurduğu on dördüncü yüzyılda, bir toplum sağlığı yaklaşımı olarak yaygın şekilde uygulandığı bilinmektedir.

Geniş bir coğrafyada hüküm süren Osmanlı İmparatorluğu'nda ise, kurumsal anlamda ilk karantina uygulamaları on dokuzuncu yüzyılda başlamış; 1831 yılında başkent İstanbul'da ortaya çıkan kolera salgınları üzerine gündeme gelmiştir. Konuyla ilgili belgeler karantinaya ilişkin uluslararası işbirliğinin sağlanmasında Osmanlı Devleti'nin önemli katkılarının olduğunu göstermektedir. Ancak aynı dönemde, uygulamadan ekonomik açıdan etkilenen ülkelerin, karantinanın yararı ve ortaya çıkardığı sorunlar bağlamında yoğun tartışmalara girdikleri de dikkati çekmektedir.

Bu çalışmada, Osmanlı İmparatorluğu'nda karantina uygulaması'nın başlatılmasını etkileyen temel sosyal dinamiklerin, uygulamaya ilişkin yönetsel ve dinsel faktörlerin, ilgili kurumsal ve yasal düzenlemelerin tarihsel açıdan yorumlanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, Karantina

QUARANTINE IN OTTOMAN EMPIRE

Quarantine which is an effective method in controlling contagious diseases which cause contagion and generally death of many people in a short time dates back to Old Testament in Western Civilization. It is known that quarantine has been applied commonly as an approach of community health care in 14th century during when plagues ravaged Europe.

In Ottoman Empire which reigned over a wide geography; first quarantine practices started in 19. Century in corporate sense; and gained currency due to epidemic cholera which emerged in İstanbul in 1831. Documents about the issue show that Ottoman Empire had important contributions in enabling international co-operation concerning quarantine. However it draws attraction that in the same period, countries which are influenced economically from the practice entered into serious discussions in the sense of benefits and problems of quarantine.

In this study it was aimed to discuss basic social dynamics which influenced start of quarantine practice in Ottoman Empire, administrative and religious factors about practice, related corporate and legal regulations in historical sense.

Keywords: Ottoman Empire, Quarantine